

NORDRE LAND KOMMUNE
SÆRUTSKRIFT

Landsforvaltet og innstansene	
Case: 2010/67	Doknr: Side 1 av 5 97
Møte: 5 JAN 2010	ASR/ /SEB
Saksnr.: 1AA	410
Nr.:	AVKRI:

Saksbeh.: Merete Glorvigen

Arkivkode: V31 &13

Saksnr.: Utvalg

Møtedato

28/10 Hovedutvalg for landbruk, miljø og teknisk

22.04.2010

Lnr.: 4774/10

Arkivsaksnr.: 10/493

Arkivnøkkel: V31 &13

Saksbehandler: MEG

Utskrift til:

Det Kongelige Landbruks – og Matdepartement, Postboks 8007 Dep, 0030 Oslo

FORSKRIFT OM NYDYR KING - HØRING. HØRINGSUTTALELSE FRA NORDRE LAND KOMMUNE

Sammendrag:

Det Kongelige Landbruks – og Matdepartement (LMD) har i form av brev datert 17.02.2010 sendt forslag om endringer i forskrift om nydyrking på høring. Kommunene er blant høringsinstansene. Høringsfrist er satt til 30. april 2010.

Høringsbrevet fra LMD ble referert i hovedutvalg for landbruk, miljø og teknisk sitt møte den 18.03.2010. Siden en stor del av det potensielle arealet som kan dyrkes opp i Nordre Land er myrjord, ønsket hovedutvalget at kommunen skulle avgi høringsuttalelse.

Nordre Land kommune mener det er riktig at også jordbruket tar sin del av arbeidet med tiltak som kan redusere utslipp av klimagasser som CO2 og lystgass til atmosfæren, men at det bør være rom i forskrift om nydyrking for å kunne gi dispensasjon i spesielle tilfeller. Dette kan for eksempel være aktuelt når det er helt åpenlyst at noen trenger tilleggsjord ut fra produksjonsgrunnlaget, for eksempel av hensyn til spredeareal, og det ikke fins eiendommer som kan erverves som tilleggsjord i rimelig nærhet, geografisk så vel som i tid, og i de tilfelle der myrareal utgjør mindre områder i terrenget som ligger innimellom dyrkbart skogareal eller anna jorddekt fastmark slik at man kan oppnå god arrondering på et jorde.

Rådmannen tilrår at hovedutvalget slutter seg til endringsforslaget, men at det påpekes at det bør gis mulighet til å vurdere dispensasjon fra forbudet mot nydyrking av myr i spesielle tilfeller som nevnt over.

Vedlegg:

HØRING – Forslag om endringer i FOR-1997-05-02-423 – Forskrift om nydyrking, brev fra Landbruks – og Matdepartementet datert 17.02.2010

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Forskrift om nydyrking – vedr. høring. Brev datert 19.03.2010 fra Nordre Land kommune til Torpa Bondelag, Nordre Land Bondelag og Torpa – og Omland Bonde – og Småbrukerlag.

Saksopplysninger:

Det Kongelige Landbruks – og Matdepartement (LMD) har i form av brev datert 17.02.2010 sendt forslag om endringer i forskrift om nydyrking på høring. Kommunene er blant høringsinstansene. Høringsfrist er satt til 30. april 2010.

Høringsbrevet fra LMD ble referert i hovedutvalg for landbruk, miljø og teknisk sitt møte den 18.03.2010. Siden en stor del av det potensielle arealet som kan dyrkes opp i Nordre Land er myrjord, ønsket hovedutvalget at kommunen skulle avgi høringsuttalelse. Derfor legges forslaget til endringer av nydyrkingsforskriften fram til behandling nå.

Som ledd i kommunens behandling av høringsforslaget ble høringsbrevet sendt til jordbrukets faglag i kommunen slik at disse også kunne uttale seg gjennom kommunens arbeid med høringsforslaget dersom de ønsket det.

Siden forskriften er vedlagt i sin helhet gjengis her en sammenfatning av bakgrunn for endringsforslaget og hva det går ut på.

Sammenfatning av LMDs forslag til endringer i nydyrkingsforskriften:**Bakgrunn:**

I St. meld. nr. 39 (2008 – 2009) Klimautfordringene – landbruket en del av løsningen, går det fram at et virksomt tiltak for å redusere framtidig CO₂-utslipp fra jordbruksjord er å stanse nydyrking av myr. Nedbrytning av organisk materiale fører også til at nitrogen frigjøres, og noe av dette lekker ut som lystgass. Med stans i nydyrkingen reduseres utslippet fra myrjorda siden jorda gradvis omdannes, og mengden organisk materiale vil til slutt bli så lav at arealet defineres som mineraljord, og tap av organisk materiale er da like stort som tilførselen. På denne bakgrunn foreslo LMD at klimahensyn skulle tas inn i stortingsmeldingen som en del av målsettingen med nydyrkingsforskriften på linje med biologisk mangfold, kulturminner og næringshensyn.

Av høringsbrevet går det fram at det spesielt er viktig å unngå dyrking av dyp myr. Det vises til at ett dekar myr med 2 meter tykt torvlag inneholder ca. 150 tonn karbon, og vil kunne slippe ut mer enn 500 tonn CO₂ og flere hundre kilo lystgass før torvlaget er brutt ned og jorda er omdannet til mineraljord. For grunn myr med en halv meter torvlag vil utslippene være en fjerdedel.

I Norge utgjør myr ca. 30 % eller ca. 2,5 millioner dekar av det arealet som regnes som potensiell dyrkbar jord etter økonomisk kartverk. KOSTRA-tall viser ikke om nydyrkingstillatelser gjelder myr, men LMD mener det er grunn til å anta at en del av disse gjelder myr ut fra andre kriterier det er rapportert på (hhv. A – og B – områder for biologisk mangfold).

Endringer i nydyrkingsforskriften:

Nydyrkingsforskriften er hjemlet i jordloven § 11 annet ledd. Nydyrking kan bare tillates i samsvar med plan godkjent av departementet. Ut fra forarbeidene til bestemmelsen om

nydyrking går det fram at forskriften har til hensikt å bidra til at skader på landskapsbildet, lokalklima, gamle kulturmarktyper og biotoper reduseres eller unngås. LMD mener at risiko for økt klimagassutslipp omfattes av jordloven § 11 annet ledd og foreslår at dette kommer tydelig til uttrykk i forskriften, som da vil hjemle forbud mot nydyrking av myr :

- I § 1 (formålsparagrafen) er det foreslått at følgende setning bakes inn: ”... *Det skal også legges vekt på om nydyrkingen kan ha følger for klimaet...*”
- I forhold til gjenoppdyrking av jord er det i § 3 første ledd bakt inn følgende: ”...Gjenoppdyrking av jordbruksareal som har ligget unytta i over 20 år, eller som på grunn av manglende vedlikehold av drenering må karakteriseres som myr, regnes som nydyrking.”
- § 5, som ivaretar virkninger av tiltaket, har fått følgende setning tilføyd: ”... *Det skal dessuten tas særlig hensyn til om tiltaket kan medføre klimagassutslipp.*”
- Forbud mot nydyrking vil gå fram av § 6 første ledd, som skal lyde: ”*Nydyrking kan ikke tillates på myr. Med myr menes areal større enn 2 dekar med myrvegetasjon og med minst 30 cm tjukt torvlag. Definisjoner som ligger til grunn for økonomisk kartverk skal legges til grunn ved avgrensningen.*”
- § 9 første ledd skal ivareta kommunens undersøkelsesplikt vedr. klimautslipp ved søknader om nydyrking: ”... Hensynet til natur – og kulturlandskapsverdier, herunder risikoen for økt klimagassutslipp skal vurderes for større områder uavhengig av eiendomsgrenser.”

Departementet mener man kan anta at samfunnskostnadene ved tiltaket antas å være lav, selv om det ikke er foretatt en helhetlig analyse av disse. Det vil være miljøkostnader knyttet til oppdyrking av myr og samfunnsgevinster gjennom økt matproduksjon.

Vurdering:

Faglagene har ikke kommet med innspill til kommunen i forbindelse med denne høringen, slik at uttalelsen som legges fram til hovedutvalget for behandling er basert på administrasjonens vurderinger.

Som nevnt tidligere i saken har Nordre Land kommune et stort potensial når det gjelder dyrkbar mark der en relativt stor del av arealet består av myr. Dette går fram av tall fått fra Skog og landskap, og de er presentert i tabell nedenfor. Det er også gitt en oversikt over dyrka mark i kommunen i dag.

Dyrkbar mark i Nordre Land:

Arealklassifisering ("markslag")	Størrelse
Myr	41 387
Skog	71 884
Anna jorddekt	5 134
Sum	118 404

Dyrket mark i Nordre Land:

Arealklassifisering ("markslag")	Størrelse
Fulldyrka	33 570
Overflatedyrka	1 734
Innmarksbeite	5 670
Sum	40 973

Totalt i Nordre Land har vi da 159 377 dekar dyrka eller dyrkbar mark.

En del av den dyrkbare myra i Nordre Land ligger høyt og er relativt grunn.

Nordre Land kommune mener det er riktig at også jordbruket tar sin del av arbeidet med tiltak som kan redusere utslipp av klimagasser som CO₂ og lystgass til atmosfæren, men at det bør være rom i forskrift om nydyrking for å kunne gi dispensasjon i spesielle tilfeller.

I høringsbrevet sier LMD blant annet at eiere som har behov for tilleggsjord for å styrke driften sin i en slik situasjon bør stimuleres til å foreta vedlikehold av allerede dyrka jord, som nødvendig drenering, eventuelt å sikre seg tilleggsjord framfor å nydyrke myr.

Uavhengig av forskrift om nydyrking bør det være slik at dyrka jord blir skjøttet og vedlikeholdt slik at det kan dyrkes fôr eller mat på arealet. Dette mener kommunen at det nye regelverket om driveplikt i stor grad må kunne fange opp.

Når det gjelder muligheten for å erverve tilleggsjord er ikke den stor. Det er få landbrukseiendommer til salgs, og når det er noen til salgs er det ikke gitt at eiendommen ligger rimelig nær eiendommen som trenger tilleggsjord, og det kan også være slik at noen andre erverver en eiendom som tilleggsjord enn de som trenger det mest. Etter at Statens forkjøpsrett ble opphevet for mange år siden blir i praksis de fleste konsesjonssøknader godkjent der det er inngått avtale mellom selger og en konkret kjøper, selv om man også nå skal vurdere blant annet drifts – og arronderingsmessige forhold. Således mener Nordre Land kommune at man må kunne vurdere å gi dispensasjon fra forbud mot nydyrking av myr der man klart ser at det er behov for tilleggsjord, for eksempel for å kunne få tilstrekkelig spredeareal. Kommunen må kunne gis tillit til å utøve skjønn også i en slik sak, og i forbindelse med høring i nydyrkingssaker der man heretter også vil vurdere forhold til klimagassutslipp spesielt vil man ha grunnlag for å ivareta intensjonene i nydyrkingsforskriften tilstrekkelig.

Nordre Land kommune mener også at det bør kunne foretas vurdering ut fra den enkelte sak ut fra hva det omsøkte arealet i en nydyrkingssøknad består av. Ofte vil det mellom partier med dyrkbart skogareal eller anna jorddekt fastmark være søkk i terrenget eller blautere partier som er myrlendte eller består av myr. For å få til et hensiktsmessig jorde med tanke på framtidig drift mener kommunen at man må kunne vurdere dispensasjon fra § 6 i nydyrkingsforskriften i slike saker.

Nordre Land kommune mener likevel at som grunnprinsipp skal ikke dyp myr dyrkes opp, og det bør i størst mulig grad unngås å dyrkes opp større sammenhengende myrarealer.

Oppsummering:

Rådmannen mener at hovedutvalget bør slutte seg til endringene som LMD foreslår i forskrift om nydyrking, men at det bør være hjemlet en mulighet for å gi dispensasjon i spesielle tilfeller.

Dersom matkrisa utvikler seg slik at det må igangsettes tiltak for å fremme mer nydyrking antas det at nye retningslinjer vil bli utarbeidet.

Administrasjonens innstilling:

Rådmannen vil råde hovedutvalg for landbruk, miljø og teknisk til å fatte slikt vedtak:

1. Hovedutvalg for landbruk, miljø og teknisk slutter seg til LMD sitt forslag til endringer i forskrift om nydyrking.
2. Hovedutvalg for landbruk, miljø og teknisk mener at forskriften skal gi rom for å vurdere dispensasjon fra forbudet mot å dyrke opp myr i spesielle tilfeller. Eksempler på slike tilfeller kan være:
 - a. Når det ikke fins nødvendig eller hensiktsmessig tilleggsjord til salgs på markedet for den som søker om å nydyrke areal der myr utgjør en del av det omsøkte arealet og det er åpenbart at søker trenger mer dyrka areal pga. for eksempel spredeareal.
 - b. Når søkk, myrlendte partier eller mindre myrområder ligger innimellom dyrkbart skogareal eller anna jorddekt fastmark og således utgjør en naturlig del av planlagt jorde arronderingsmessig.

NORDRE LAND KOMMUNE, den 13.04.2010

Bente Øverby
Kommunalsjef

Merete Glorvigen
jordbrukssjef

Behandling:**Vedtak:**

1. Hovedutvalg for landbruk, miljø og teknisk slutter seg til LMD sitt forslag til endringer i forskrift om nydyrking.
2. Hovedutvalg for landbruk, miljø og teknisk mener at forskriften skal gi rom for å vurdere dispensasjon fra forbudet mot å dyrke opp myr i spesielle tilfeller. Eksempler på slike tilfeller kan være:
 - c. Når det ikke fins nødvendig eller hensiktsmessig tilleggsjord til salgs på markedet for den som søker om å nydyrke areal der myr utgjør en del av det omsøkte arealet og det er åpenbart at søker trenger mer dyrka areal pga. for eksempel spredeareal.
 - d. Når søkk, myrlendte partier eller mindre myrområder ligger innimellom dyrkbart skogareal eller anna jorddekt fastmark og således utgjør en naturlig del av planlagt jorde arronderingsmessig.

Rett utskrift:
4. mai 2010

